

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/19/2017
Identifikačné číslo spisu:	1113220488
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1113220488.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. G., bytom A., W., zastúpeného spoločnosťou JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r. o., so sídlom Nová Bystrica 850, IČO: 36 416 525, proti žalovanej Renesco a. s., so sídlom v Bratislave, Panenská 13, IČO: 36 718 491, zastúpenej advokátom Mgr. Marianom Fridrichovským, so sídlom v Bratislave, Tellerova 7, o zaplatenie 48.685,- SEK s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 Cpr 6/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2016 sp. zn. 3 CoPr 6/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. júna 2016 sp. zn. 3 CoPr 6/2015 potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej tiež „O. s. p.“) rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 27. októbra 2014 č. k. 4 Cpr 6/2013-189 vo veci samej, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 48.685,- SEK s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 48.685,- SEK od 1. októbra 2012 do zaplatenia. V časti náhrady trov konania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania 3.583,44 €; žalovanej súčasne uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania 845,39 €. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa zaplatenia žalovanej sumy s príslušenstvom domáhal titulom cestovných náhrad - stravného, keď v mesiacoch február až jún 2012 vykonával práce pre žalovanú vo Švédsku. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca pracoval u žalovanej na základe pracovnej zmluvy zo dňa 30. apríla 2009. V čl. 3.1 pracovnej zmluvy bolo ako miesto výkonu práce dojednané sídlo žalovanej. Podľa čl. 3.2 pracovnej zmluvy bola žalovaná oprávnená vyslať žalobcu v rámci plnenia jeho pracovných úloh na pracovné cesty aj mimo územia SR, pričom žalobca mal nárok na náhradu výdavkov za dni cesty do miesta výkonu práce tak, ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Žalobca vykonával na základe pokynu žalovanej v období od februára 2012 do júna 2012 práce v Štokholme, vo Švédsku. Vychádzajúc z

obsahu platne uzatvorenej pracovnej zmluvy je potrebné za dojednané miesto výkonu práce považovať sídlo žalovanej. Nič totiž nenasvedčuje tomu, že by úmysel zmluvných strán pri uzatváraní pracovnej zmluvy smeroval k dojednaniu iného miesta výkonu práce, resp. že by si dohodli už pri uzatváraní pracovnej zmluvy miesto výkonu práce v cudzine (§ 43 ods. 5, § 44 ods. 3 Zákonníka práce). Na platnosť takto dojednaného miesta výkonu práce potom nemá vplyv ani tá skutočnosť, že žalobca vykonával podľa potrieb žalovanej práce na viacerých rôznych miestach mimo územia SR. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej ohľadom miesta výkonu práce žalobcu; žalovaná argumentačne a ani dôkazne ničím v konaní nepodložila, že by medzi účastníkmi konania bolo v pracovnej zmluve dohodnuté miesto výkonu práce v cudzine, resp. nijako nevyvrátila, že by vôľa účastníkov konania prejavená v pracovnej zmluve zo dňa 30. apríla 2009 nesmerovala k dojednaniu jej sídla ako miesta výkonu práce. Pri posudzovaní, či v predmetnej veci ide u žalobcu o vyslaného pracovníka v zmysle čl. 2 bod 1 smernice č. 96/71/ES zo dňa 16. decembra 1996 (ďalej len „smernica“) o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, teda pracovníka, ktorý počas vymedzeného obdobia vykonáva prácu na území iného členského štátu, než štát, v ktorom bežne pracuje, resp. podľa § 5 ods. 4 Zákonníka práce, je potrebné vychádzať z pracovnej zmluvy zo dňa 30. apríla 2009. V nej bolo dojednané miesto výkonu práce na území SR, ktoré je potrebné považovať za miesto, kde žalobca bežne pracuje, pričom zmena miesta výkonu práce vo Švédsku bola dojednaná len ako prechodná/dočasná, počas doby vyslania, s tým, že po uplynutí doby vyslania sa mal uplatniť pre pracovný pomer obsah pôvodne uzatvorenej pracovnej zmluvy, t. j. s miestom výkonu práce na území SR. Svedčí o tom aj oznámenie žalovanej zo dňa 9. júla 2012, v ktorom oznámila žalobcovi, že dočasné vyslanie, resp. doba výkonu práce v cudzine (vo Švédsku) uplynula dňom 29. júna 2012; žalobca mal v ďalšom pokračovať vo výkone práce na území SR, v Prievidzi, v zmysle pracovnej zmluvy zo dňa 30. apríla 2009. V oznámení upozornila žalobcu, že momentom uplynutia dočasného vyslania, resp. dočasného výkonu práce v cudzine pokračujú v účinnosti ustanovenia pracovnej zmluvy zo dňa 30. apríla 2009 týkajúce sa výkonu práce v SR, pričom pracoviskom je dieľňa zamestnávateľa s adresou U., A.. Zároveň žalobcu upozornila, že nenastúpením na pracovisko bez ospravedlnenia sa môže dopustiť závažného porušenia pracovnej disciplíny. Dojednanie miesta výkonu práce na území SR, ktoré je potrebné považovať za miesto, kde žalobca bežne pracuje, potvrdzuje aj písomné znenie dohody o zmene pracovných podmienok datovanej dňom 20. februára 2012, podľa ktorej sa po preradení žalobcu na pracovisko na Slovensko mala opätovne vyplácať slovenská tarifná hodinová mzda v zmysle mzdového výmeru, ktorý je súčasťou pracovnej zmluvy. Na uvedenom základe potom odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že v predmetnej veci nešlo o dočasné pridelenie žalobcu na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi podľa § 58 Zákonníka práce. Vzhľadom na pracovné podmienky výkonu práce vo Švédsku však nešlo ani o vyslanie žalobcu na pracovnú cestu podľa § 57 Zákonníka práce, ale v prípade žalobcu išlo o kategóriu tzv. dočasne vyslaného zamestnanca na výkon práce v cudzine podľa § 5 ods. 4 Zákonníka práce. Na výkon práce žalobcu vo Švédsku bolo potrebné aplikovať švédske právne predpisy, pokiaľ išlo o pracovné podmienky tvoriace tzv. tvrdé jadro; preto aj bola žalobcovi vyplácaná mzda podľa švédskych mzdových predpisov vo švédskych korunách. Pokiaľ však ide o zostávajúcu časť pracovných podmienok, je potrebné aplikovať slovenský právny poriadok vzhľadom na dojednanie v bode 10.2 pracovnej zmluvy o tom, že táto sa riadi právom Slovenskej republiky, ktorým zmluvné strany uskutočnili voľbu práva podľa článku 8 ods. 1 nariadenia EP a RADY (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), resp. čl. 3 Rímskeho dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky z 19. júna 1980. Keďže žalobca bol žalovanou vyslaný na výkon práce do členského štátu Európskej únie podľa § 5 ods. 4 Zákonníka práce, vznikol mu podľa § 6 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. nárok na cestovné náhrady v rozsahu a vo výške ako pri zahraničnej pracovnej ceste; je preto dôvodný jeho nárok na zaplatenie cestovných náhrad v podobe stravného podľa § 13 zákona č. 283/2002 Z. z. Ustanovenie § 5 ods. 6 Zákonníka práce je totiž potrebné aplikovať nielen na vyslanie zamestnanca do členského štátu Európskej únie na základe dočasného pridelenia k užívateľskému zamestnávateľovi podľa § 58 Zákonníka práce, t. j. podľa čl. 1 bod 3 písm. c) smernice, ale rovnako aj na prípady dočasného vyslania zamestnanca na výkon práce do členského štátu Európskej únie podľa čl. 1 bod 3 písm. a) smernice, v ktorých sa vychádza z rozsahu a výšky náhrad ako pri zahraničnej pracovnej ceste.

2. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie dňa 7. novembra 2017,

teda už za účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré odôvodnila tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (nevysporiadanie sa a neaplikovanie článku 6 ods. 2 písm. a) Rímskeho dohovoru a neaplikovanie judikatúry Súdneho dvora Európskych spoločenstiev vo vzťahu k miestu výkonu práce žalovaného) a súčasne má zásadný právny význam, nakoľko súd posúdil právnu otázku odlišne od konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, keď nevychádzal z princípu skutočného miesta výkonu práce, ktorým v danom prípade bola stavba tunela v Štokholme vo Švédsku. Týmto procesným postupom sa žalovanej odňala možnosť konať pred súdom, resp. znemožnila sa jej realizácia procesných práv a právom chránených záujmov, ktoré jej priznáva Občiansky súdny poriadok; ďalej tiež z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia dôkazov (súdy oboch inštancií dospeli k nesprávnemu záveru, že u žalobcu sa jedná o kategóriu tzv. dočasne vyslaného zamestnanca na výkon práce v cudzine podľa § 5 ods. 4 Zákonníka práce). Konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci spočívajúcou v aplikácii nariadenia Rím I nepoužiteľného pre daný právny vzťah (keďže pracovná zmluva bola uzatvorená dňa 30. apríla 2009 a predmetné nariadenie sa vzťahuje na zmluvy uzavreté po 17. decembri 2009); ďalej v jednostrannom vylúčení švédskych pravidiel zamestnávania cudzincov (ktoré sú súčasťou tzv. „tvrdého jadra“) pre posúdenie otázky identifikácie miesta výkonu práce žalobcu; v nevykonaní dôkazu znaleckého posudku JUDr. PhDr. Miroslava Slašťana, PhD. zo dňa 14. decembra 2015 (ktorým malo byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci); a napokon v nesprávnom vyhodnotení dôkazu, a to výplatných pások žalobcu, z ktorých vyplýva, že bezplatné stravovanie mu bolo zabezpečené vyplácaním príspevku „Living allowance“. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu v prvom rade uviedol, že neobsahuje správne vymedzenie dovolacích dôvodov tak, ako to požadujú kogentné normy CSP a sú splnené všetky podmienky pre odmietnutie podaného dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne a právne správne (je totožné ako v iných minimálne štyroch analogických veciach vedených proti tej istej žalovanej na Okresnom súde Bratislava I) a nie sú dané dôvody dovolania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

6. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Z obsahu dovolania žalovanej možno vyvodiť, že namieta existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným

postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

11. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti CSP.

12. Žalovaná vidí procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v tom, že súdy oboch inšancií vec nesprávne právne posúdili (viď bod 2), ďalej v nesprávnom vyhodnotení vykonaných dôkazov a nevykonaní dôkazu, a to znaleckého posudku.

13. Žalovaná v rámci svojich dovolacích námietok zastáva názor, v zmysle ktorého jej súdy odňali možnosť konať pred súdom, resp. znemožnili realizáciu jej procesných práv a právom chránených záujmov, ktoré jej priznáva Občiansky súdny poriadok tým, že vec nesprávne právne posúdili v otázke miesta výkonu práce žalobcu. K predmetnej dovolacej argumentácii, že došlo k omylu pri aplikovaní práva, najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy platilo, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Po 1. júli 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď judikát R 24/2017). Pokiaľ dovolateľka súdom vytýka niektoré nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, dovolací súd pripomína, že už podľa

predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov (v danom prípade znalecký posudok JUDr. PhDr. Miroslava Slašťana, PhD. zo dňa 14. decembra 2015) alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila (viď rozhodnutie veľkého senátu).

14. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej je procesne neprípustné; vzhľadom na to jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.